

Ce sunt Media, Mass-media, Educatia media?

Media este pluralul latinescului medium („intermediar”)

1

Media

Media este un canal intermediar prin care se transmit informații.

2

Mass-media

Mass-media reprezintă totalitatea canalelor de comunicare în masă

3

Educația media

Oferă instrumente pentru exercitarea creativă și responsabilă a libertății de expresie

Tipuri de mass-media

Chiar dacă nu ne dăm seama, suntem înconjurați de mesaje media de care nu ne putem feri.

Consum media:	Activ	
	Ziare tipărite, reviste, cărți	Emisiuni radio și tv, știri, desene animate, filme
	Ziare online, bloguri	Vloguri, muzică, jocuri, podcasturi, fotografii
Activ	Cutia de lapte, pachetul de guma, ambalajele de cosmetice,	Reclame în presa tipărită, radio, TV, online, afișaj stradal
	Pasiv	Rețele sociale: Facebook, Instagram, YouTube, TikTok etc.
Pasiv	Afișe, flyere	

Consumul de media

1

Activ

Selectez intenționat
un anumit canal la
televizor

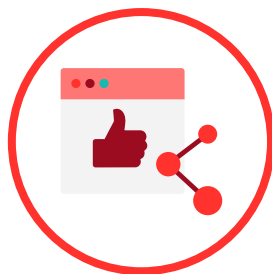
2

Pasiv

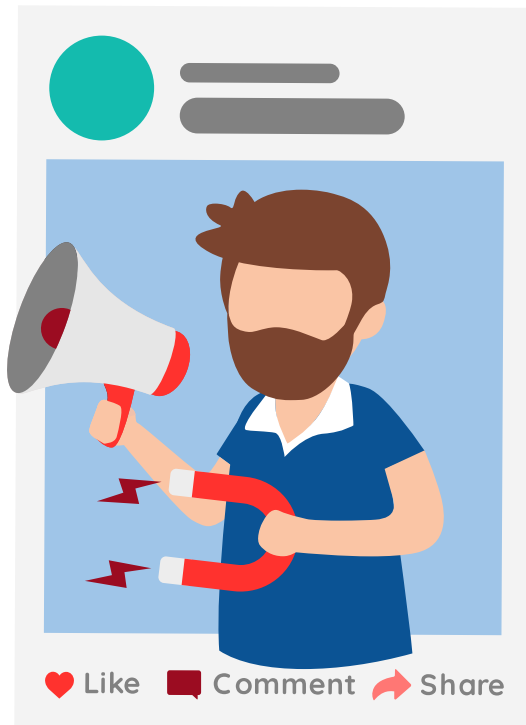
Expunerea involuntara
la un panou publicitar
stradal

3

Pasiv-Activ

. Dacă citesc cu
atenție mesajul de pe
panou, consumul se
transformă din pasiv
în activ

Comisia Europeană definește educația media ca fiind abilitatea de a

Accesa

1

Înțelege

2

Crea

3

Evalua în mod
critic

4

diferite tipuri de media

Educația media crește capacitatea de a evalua credibilitatea și valoarea mesajelor care ajung la ei, indiferent de sursa sau mijlocul de comunicare folosit

Educația media

dezvoltă competențe critice de bază ca de exemplu:

1. Abilitatea

de a identifica conceptele cheie din mesajele media

2. Ușurința

de a face conexiuni între idei

3. Capabilitatea

de a pune întrebări pertinente,

4. Obișnuința

de a formula răspunsuri

5. Experiența

de a identifica erori logice

Deconstrucția mesajului media

În 5 elemente:

Autor

Cine a creat acest mesaj?

Public

În ce mod poate fi înțeles
diferit mesajul de către
diferiți receptori?

Conținut

Ce valori, stil de viață,
puncte de vedere sunt
reprezentate în mesaj? Dar
omise?

Format

Care sunt tehnicile creative
folosite pentru a atrage
atenția?

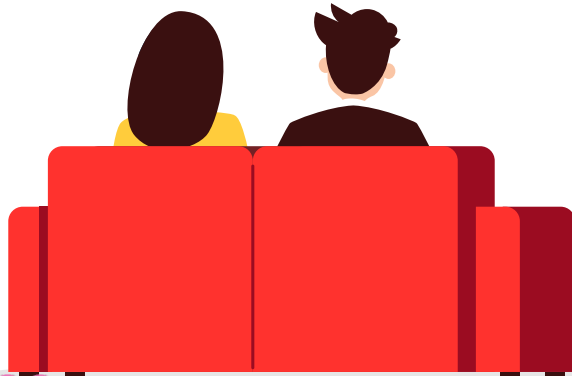
Scop

De ce a fost acest mesaj
transmis?

Video deconstructie de mesaj

Wordwall deconstructie mesaj

Libertatea de exprimare acoperă dreptul la opinie al tuturor persoanelor

Politică

Jurnalistică

Vestimentația

Libertatea de exprimare
acoperă toate formele de
exprimare:

Literară

Tunsoarea

Libertatea de expresie acoperă
inclusiv formele de exprimare a
personalității individului:

Comercială

Artistică

Gestica

Mimica

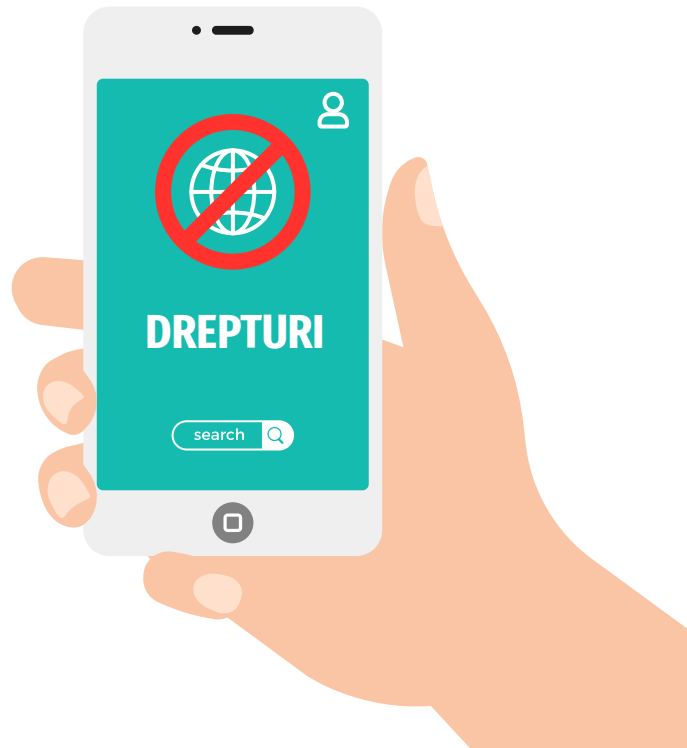
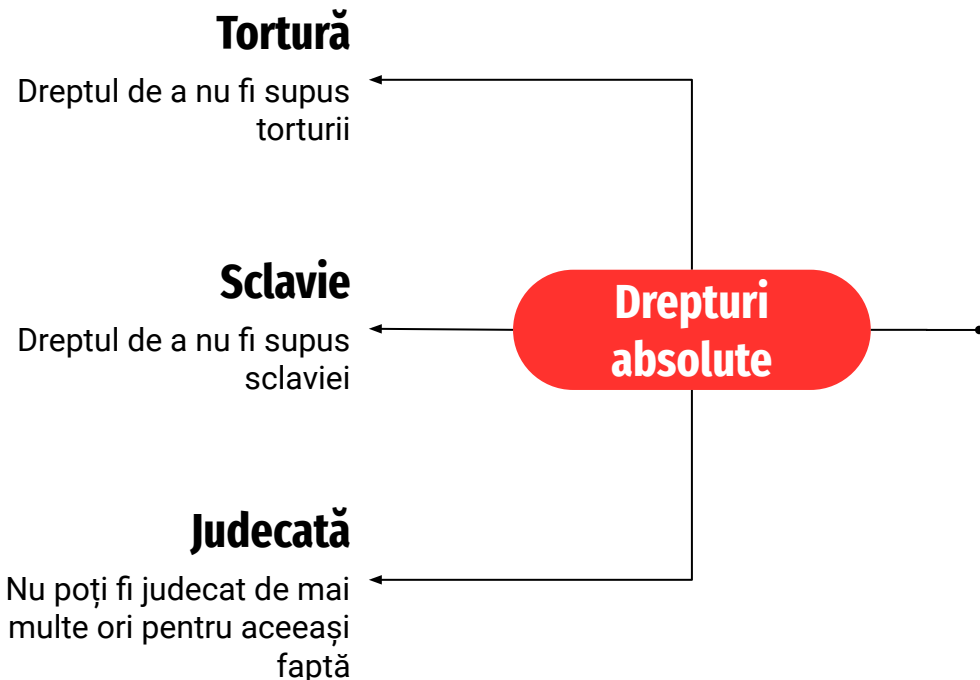
Creatori de conținut

Receptori de conținut

Mijloacele de informare în masă, publice și private, sunt obligate să asigure
informarea corectă a opiniei publice

Libertatea de exprimare este un drept fundamental, dar relativ, pentru ca are limite. Nu este un drept absolut.

Limite ale libertății de exprimare

Sunt interzise de lege:

Video Libertatea de exprimare

Haos informațional

**Fake
News**

**Informații
false**

**Teoria
conspirației**

Zvonuri

Haosul informațional are 3 variante:

1

Informare greșită

Atunci când se transmite
INFORMAȚIE FALSĂ, dar
FĂRĂ INTENȚIA de a
face rău.

FALS

2

Dezinformare

Atunci când se transmite
INFORMAȚIE FALSĂ, știind
că ea este falsă, **CU**
INTENȚIA de a face **RĂU**

FALS

3

Informare malignă

Atunci când se transmite
INFORMAȚIE ADEVĂRATĂ,
CU INTENȚIA de a face **RĂU**

ADEVARAT

Exemple de haos informațional:

1

Informare greșită

N-ai verificat mesajul,
dar îl dai mai departe,
crezând că este adevărat

FALS

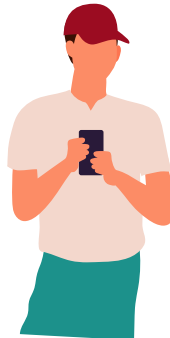

2

Dezinformare

Se dublează prețul la
benzină

FALS

3

Informare malignă

De cele mai multe ori poate fi vorba de
informație care era privată, dar este
scoasă în spațiul public (hărțuire,
discurs instigator la ură etc).

ADEVARAT

Informare-Dezinformare

Forme de haos informațional

Satiră și parodie

Ex: TimesNewRoman.ro

Legături false

Titlu senzational - Cum să câștigi o avere în 3 zile

Context fals

Imagine adevărată, folosită în alt context. Ex: camionetă Mexic, benzină România

Conținut înșelător

Informație incompletă
Ex: Ion l-a bătut pe George
(la tenis de masă)

Conținut impostor

Se folosește numele sau sigla
unei instituții cunoscute
împreună cu conținut fals

Conținut manipulat

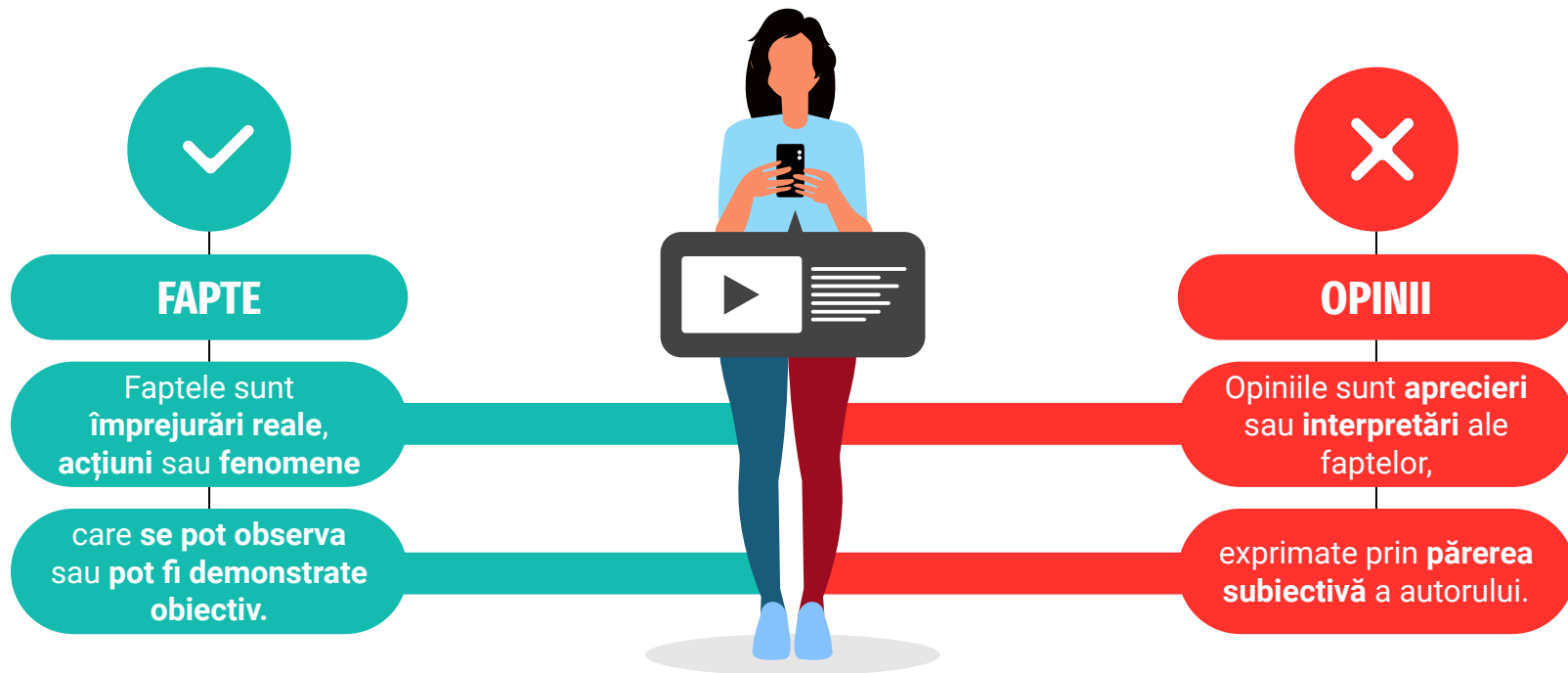
Conținut adevărat, alterat
într-un anumit fel

Conținut fabricat

Conținut fabricat sută la sută

Ex: Deep Fake

FAPTE ȘI OPINII

FAPTE versus OPINII

FAPTE

- Împrejurări reale, acțiuni sau fenomene care pot fi observate sau verificate obiectiv
- Pot fi demonstrate obiectiv, în baza unor probe
- Obiective
- Universale, apar la fel indiferent de cine le privește
- Exprimare în termeni neutri
- Cuvinte care ajută la identificarea lor: confirmă, dovedește, demonstrează etc.

OPINII

- Impresii, aprecieri sau interpretări asupra unui subiect/fapt
- Nu trebuie justificate
- Subiective, personale, putem fi sau nu de acord cu ele
- Pot diferi de la persoană la persoană, de la grup la grup
- Exprimare în termeni emoționali
- Cuvinte care ajută la identificarea lor: părerea mea, din punctul meu de vedere, a suspecta că etc.

Opinii, Bază factuală, Fapte

"Noul film Dune 2 e probabil cel mai impresionant film din 2024."

Această afirmație este o **opinie fără bază factuală** pentru ca nu aducem niciun argument în sprijinul ei și se bazează doar pe experiența/percepția proprie.

"Noul film Dune 2 e probabil cel mai impresionant film din 2024, pentru că are cele mai mari încasări la 6 săptămâni de la premieră, fiind singurul film lansat în 2024 care a reușit această performanță."

Această afirmație este o **opinie cu o posibilă bază factuală** pentru că aducem posibile argumente:

- încasări mari,
- timpul scurt în care a ajuns în top,
- singurul film care a reușit acest lucru în 2024.

"Noul film Dune 2 a avut premiera la Londra pe 15 Februarie 2024."

Această afirmație este un **fapt** pentru că este demonstrabil.

Nu toate opiniile sunt la fel de pertinente

Expertiza

Pertinența este dată de expertiza persoanei care emite respectiva opinie în domeniul asupra căruia se pronunță.

1

Baza factuală

Opiniile fără bază factuală pot fi mai puțin pertinente decât cele cu bază factuală, pentru că nu poți evalua faptele pe care s-ar sprijini acestea.

2

Celebritatea

Nu trebuie să confundăm celebritatea cu expertiza.

3

FAPTE și Opinii: recapitulare și exemple

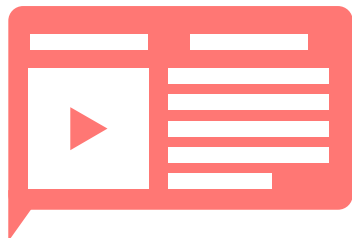

Persuasiunea

Știți ce este?
Vă influențează?

În **mass-media** apar des **mesaje de persuasiune** care vor **să convingă publicul** astfel încât **să creadă ceva** despre un subiect sau **să acționeze**
De exemplu: **să cumpere un produs** sau **să voteze pentru un partid**

Apelul la emoții

- Negative
- Pozitive
- Umor

1

Protatgoniștii

- Oameni frumoși
- Celebrități
- Experți
- Oameni simpli

2

Mecanisme cognitive

- Asocierea
- Promisiunea
- Repetiția

3

Persuasiunea nu este în sine bună sau rea.
Caracterul pozitiv ori negativ al mesajului este dat de intenția creatorului de informație, care poate fi benefică sau malefică.

Publicitatea

Publicitatea transmite publicului informații pentru a-l influența să cumpere

Reclamele sunt mesaje construite cu scopul de a ne **influența comportamentele de cumpărare** sau **atitudinea față de un anumit brand**. Publicitatea constituie o mare parte din **consumul pasiv de media**.

Propaganda

Propaganda este un tip de discurs persuasiv prin care se urmărește influențarea comportamentului uman într-o anumită direcție

Propaganda poate fi folosită în **scopuri sociale pozitive** (promovarea unui **stil de viață sănătos, renunțarea la fumat, consumul sportiv de apă**). Poate fi utilizată și în luptele electorale sau în confruntările internaționale, cu conotații negative (**propaganda comunistă sau propaganda fascistă**).

Manipularea

Manipularea este o formă de dezinformare, cu intenția de a ne face să acceptăm mesaje falsificate și scopuri mascate.

În acest caz tehnicile de persuasiune sunt folosite cu **intentii malefice** iar **scopul mesajelor este ascuns**.

[WordWall - Persuasiunea](#)

[Video Propaganda](#)

Manipularea este ajutată de **Stereotipuri** și de **Teoria Conspirației**

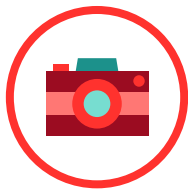
STEREOTIPURI

TEORIA
CONSPIRAȚIEI

Teoria conspirației are 6 elemente-cheie

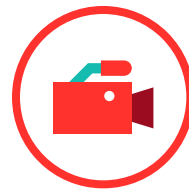
**Un presupus
complot secret**

**Un grup de
conspiratori**

**Dovezi
îndoielnice**

**Nimic nu este
întâmplător**

**Împarte lumea în
buni și răi**

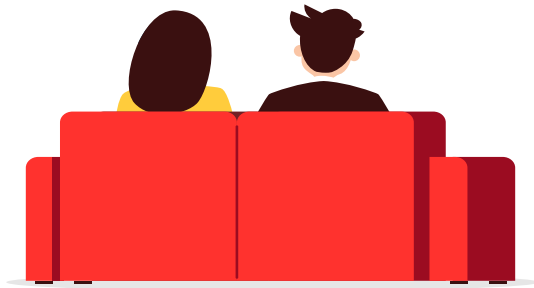

**Găsește țapi
ispășitori**

Liderul carismatic

- De multe ori, **teoriile conspirației** merg mână în mână cu **liderii carismatici**, acele persoane care **promovează foarte eficient acest tip de mesaje**.
- Deseori, ei **se prezintă ca victime ale conspirațiilor** și drept **singurii care au curajul să vorbească** împotriva forțelor puternice și răuvoitoare, nemiloase și ahtiate după bani.
- Realitatea devine o **competiție între „noi” și „ei”**, cu mesajul că, dacă oamenii nu le urmează exemplul, însăși supraviețuirea poate să le fie amenințată.

Verificarea informației

1

Căutarea verticală

Investigarea mesajului analizând elementele componente ale acestuia: **autor, conținut, format, public, scop.**

Video căutarea verticală

2

Căutarea laterală

Îeșim din mesaj și deschidem alte tab-uri căutând informații noi

Video căutarea orizontală

Repere în verificarea informației

Emoție

Mesajul provoacă o reacție emoțională?

1

Fact-checking

Află dacă mesajul a fost verificat pe o platforma de fact-checking.

2

Sursa originara

Caută aceeași știre pe alte site-uri și compar-o cu conținutul care a ajuns la tine.

3

Autor

4

Află despre autor, echipa de redacție, site.

Conținut

6

Verifică experții menționați, link-urile și dovezile din mesaj. Sunt surse credibile?

Canal si format

5

Canalul și formatul pe care au ajuns mesajul la tine

Repere în verificarea informației (continuare)

Fapte/Opinii

Analizează mesajul d.p.d.v. al faptelor și opiniilor

7

Imagini și video

Verifici calitatea și urme de manipulare

8

Link

Corespunde URL-ul accesat cu cel la care ai ajuns după ce ai dat click?

9

Reacții

Ce tipuri de reacții și comentarii a adunat mesajul? Interacțiune cu alte mesaje?

12

Scop

Ce încearcă să transmită mesajul? Analizează critic!

11

Context

Poți identifica data la care a fost postat mesajul? Dar contextul?

10

Surse de Fact-Checking

FactCheck.org	NPR Politics Fact Check	PolitiFact	Snopes	Factual
1	2	3	4	5
Misreport	Larics	Anti-fake	Veridica.ro	AFP Verificat
6	7	8	9	10

Analiza imaginilor

- [ImageEdited](#)
- [FotoForensics](#)
- [GoogleImage](#)
- [Chrome Reveye Reverse Image](#)
- [TinEye](#)

BIBLIOGRAFIE

**Curs “Introducere în educația media”
furnizat de
Centrul pentru jurnalism independent**